

Crna Gora

Uprava za zaštitu kulturnih dobara

Sektor za sprovođenje mjera zaštite kulturnih dobara

2006

DA JE VJEČNA CRNA GORA

Broj: **UP/I-03-041/25-55/14**

17. 07. 2026. godine

Uprava za zaštitu kulturnih dobara, postupajući po zahtjevu JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, broj 01-325 od 09.03.2026. godine, zaveden kod ovog organa pod brojem UP/I-03-041/25-55/7 od 09.03.2026. godine, za davanje saglasnosti na Konzervatorski projekat sanacije kamenog ogradnog zida u sastavu objekta Bivšeg francuskog poslanstva, na dijelu parcele br. 2425 KO Cetinje I, Prijestonica Cetinje, na osnovu čl. 103 stav 7 Zakona o zaštiti kulturnih dobara ("Sl.list Crne Gore" br. 49/10, 40/11, 44/17, 18/19, 84/24, 92/25), a u vezi sa članom 18 i čl. 46 stav 2 Zakona o upravnom postupku („Sl.list Crne Gore“ br.56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), donosi

R J E Š E N J E

Odbija se zahtjev JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, broj 01-325 od 09.03.2026. godine, zaveden kod ovog organa pod brojem UP/I-03-041/25-55/7 od 09.03.2026. godine, za davanje saglasnosti na Konzervatorski projekat sanacije kamenog ogradnog zida u sastavu objekta Bivšeg francuskog poslanstva, na dijelu parcele br. 2425 KO Cetinje I, Prijestonica Cetinje, kao neosnovan.

O b r a z l o ž e n j e

Postupajući po zahtjevu JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, broj 01-325 od 09.03.2026. godine, zaveden kod ovog organa pod brojem UP/I-03-041/25-55/7 od 09.03.2026. godine, za davanje saglasnosti na Konzervatorski projekat sanacije kamenog ogradnog zida u sastavu objekta Bivšeg francuskog poslanstva, na dijelu parcele br. 2425 KO Cetinje I, Prijestonica Cetinje, Uprava za zaštitu kulturnih dobara, je nakon analize dostavljene projektne dokumentacije, aktom broj UP/I-03-041/25-55/9 od 12.05.2026. godine, shodno članu 111 Zakona o upravnom postupku („Sl. list Crne Gore“ br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), obavjestila podnosioca zahtjeva o rezultatima ispitnog postupka, kojom prilikom je nakon detaljne analize dostavljene projektne dokumentacije, kao i uvida u dokumentaciju ove Uprave, konstatovano sljedeće:

Uprava za zaštitu kulturnih dobara je postupajući po zahtjevu Sekretarijata za uređenje prostora i zaštitu životne sredine prijestonice Cetinje (uz koje je dostavljen nacrt urbanističko-tehničkih uslova), shodno članu 102 stav 2 i članu 101 stav 2 Zakona o zaštiti kulturnih dobara ("Sl.list Crne Gore" br. 49/10, 40/11, 44/17, 18/19, 84/24, 92/25), kao i propisima o izgradnji objekata, donijela Rješenje broj UP/I-03-041/25-55/6 od 05.08.2025. godine, o konzervatorskim uslovima za izradu tehničke dokumentacije za rekonstrukciju postojećeg pomoćnog objekta –

tip 3 – ograda, na dijelu kart. parcele broj 2425 KO Cetinje I, blok 12, djelovi UP 1, UP 12, i UPTS 2, u zahvatu Izmjena i dopuna DUP/UP-a Istorijisko jezgro.

Dakle, navedeno Rješenje je donijeto shodno članu 101 stav 2 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, kojim je propisano da ako je za sprovođenje konzervatorskih mjera na nepokretnom kulturnom dobru potrebna prijava građenja, odnosno građevinska dozvola primjenjuju se i propisi o planiranju prostora i izgradnji objekata. Nadalje, to podrazumijeva obaveznu izradu glavnog – konzervatorskog projekta i dostavljanje istog na saglasnost ovoj Upravi, od strane privrednog društva koje vrši reviziju tehničke dokumentacije, odnosno organa nadležnog za izdavanje građevinske dozvole.

Uvidom u dostavljeni *Konzervatorski projekat sanacije kamenog ogradnog zida u sastavu objekta Bivšeg francuskog poslanstva, na dijelu parcele br. 2425 KO Cetinje I, Prijestonica Cetinje* utvrđeno je da se predmetne intervencije odnose na ogradni zid u okviru zaštićenog kulturnog dobra *Francusko poslanstvo u bivšoj Kraljevini Crnoj Gori (Rješenje o stavljanju pod zaštitu broj 03-72/1 od 06.02.1960. godine)*, te s toga sve intervencije na njemu podliježu Zakonu o zaštiti kulturnih dobara.

Daljom analizom projektne dokumentacije konstatuje se da je predviđeno oblikovno ujednačavanje ogradnog zida sa ogradom na ostalim stranama parcele, što predstavlja razumljiv projektantski pristup u smislu postizanja vizuelne cjelovitosti. Međutim, predloženo rješenje podrazumijeva uklanjanje postojećeg zida i njegovu zamjenu novim, čime se gubi autentični materijalni sloj.

Analizom istorijskog konteksta može se zaključiti da predmetni zid potiče iz ranijeg perioda razvoja prostora i predstavlja dio slojevitog ambijenta. Posebno je značajno da je zid postojao u vrijeme donošenja rješenja o zaštiti objekta bivšeg Francuskog poslanstva (1960. godine), čime čini dio zatečenog stanja kulturnog dobra u momentu njegove zaštite i kao takav doprinosi njegovom integritetu. Takođe se može uočiti da u dostavljenoj dokumentaciji nije u dovoljnoj mjeri razrađena valorizacija postojećeg zida, niti su dati jasni razlozi koji bi ukazali na nužnost njegove zamjene u odnosu na mogućnost očuvanja, sanacije ili rekonstrukcije po uzoru na izvorno stanje.

Posebno se ističe da predloženo rješenje nije usklađeno sa konzervatorskim uslovima, u kojima je definisano da je potrebno projektovati ogradni zid koji je istovjetan postojećem u pogledu oblikovnih karakteristika. U tom smislu, projektom nije ispoštovan ključni konzervatorski zahtjev.

Imajući u vidu navedeno, konstatovano je da dostavljeni *Konzervatorski projekat sanacije kamenog ogradnog zida u sastavu objekta Bivšeg francuskog poslanstva, na dijelu parcele br. 2425 KO Cetinje I, Prijestonica Cetinje* nije u potpunosti ispoštovao prethodno izdate konzervatorske uslove, pa samim tim nije prihvatljiv, ni sa stručnog odnosno konzervatorskog aspekta, a ni sa formalno-pravnog jer kako je naprijed navedeno neophodno je poštovanje i propisa o izgradnji objekata, odnosno izrada glavnog-konzervatorskog projekta.

Navedenim aktom broj UP/I-03-041/25-55/9 od 12.05.2026. godine, Uprava je omogućila podnosiocu zahtjeva da se u roku od 8 (osam) dana od dana prijema akta, izjasni o rezultatima ispitnog postupka, shodno članu 112 Zakona o upravnom postupku („Sl. list Crne Gore“ br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17).

Nakon toga, JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, je dostavila ovom organu izjašnjenje u vezi obavještenja o rezultatima ispitnog postupka, akt br. 01-847 od 27.05.2026. godine, zaveden pod brojem UP/I-03-041/25-55/10 od 27.05.2026. godine, u kojem se u bitnom navodi: „nedostatak učešća predlagača, transparentnost stručne obrade, kontradiktornost u primjeni propisa, kao i terminološke i formalno-pravne nejasnoće“.

Uprava za zaštitu kulturnih dobara je u odgovoru na navedeno, aktom broj UP/I-03-041/25-55/11 od 09.06.2026. godine, pojasnila da je obavještenje o rezultatima ispitnog postupka izdato u skladu sa članom 111 Zakona o upravnom postupku („Sl. list Crne Gore“ br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), kojim je propisano da je prije donošenja rješenja javnopravni organ dužan, osim u slučajevima iz člana 113 ovog zakona, da obavijesti stranku o rezultatima ispitnog postupka. Dakle, dalje se navodi da obavještenje o rezultatima ispitnog postupka ne predstavlja odluku javnopravnog organa o zahtjevu, već mogućnost da se stranka upozna sa rezultatima do kojih je javnopravni organ došao preduzimajući radnje u predmetnom postupku, i mogućnost da se na iste stranka izjasni. U konkretnom slučaju podnosiocu zahtjeva je data mogućnost da predmetni projekat koriguje i isti uskladi sa izdatim konzervatorskim uslovima. S tim u vezi, navedenim obavještenjem o rezultatima ispitnog postupka je jasno ukazano koje su primjedbe, pa je isto potrebno uvažiti u cilju dobijanja saglasnosti na Konzervatorski projekat. Nadalje, podnosiocu zahtjeva je dat dodatni rok od 15 dana od dana prijema akta br. UP/I-03-041/25-55/11 od 09.06.2026. godine, da Konzervatorski projekat, korigovan u skladu sa datim primjedbama, dostavi ovoj Upravi.

Dana 19.06.2026. godine, ova Uprava je od podnosioca zahtjeva, JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, primila „odgovor na dopis i obavještenje o rezultatima ispitnog postupka“, akt zaveden kod ovog organa pod brojem UP/I-03-041/25-55/12 od 19.06.2026. godine. Nakon uvida u isti, i dokumentaciju ovog organa, konstatovano je sljedeće:

Analizirajući dostavljeni *Odgovor na dopis i obavještenje o rezultatima ispitnog postupka*, još jednom su razmotreni navodi i razlozi dostavljeni u prilog predloženom projektnom rješenju.

Uzimajući u obzir činjenicu da statička nestabilnost predmetnog zida nije bila sporna ni prilikom izdavanja konzervatorskih uslova, upravo je iz tog razloga konzervatorskim uslovima predviđena mogućnost njegovog uklanjanja ukoliko se utvrdi da njegova sanacija nije moguća, uz jasno definisanu smjernicu da se novo rješenje izvede po uzoru na postojeće stanje, odnosno uz očuvanje njegovog položaja, gabarita, visine, širine i opšteg oblikovnog karaktera. Predmet ispitnog postupka, stoga, nije opravdanost uklanjanja postojećeg zida, već opravdanost predloženog novog rješenja. Potreba za uklanjanjem zida ne podrazumijeva automatski mogućnost njegove zamjene potpuno drugačijim oblikovnim rješenjem, ukoliko za takvu intervenciju ne postoje jasno obrazloženi i stručno utemeljeni razlozi.

U dostavljenom obrazloženju nije dovoljno argumentovano zbog čega bi predloženo rješenje, kojim se predmetna strana ograde oblikovno ujednačava sa ostalim stranama kompleksa, bilo konzervatorski opravdanije od rješenja definisanog konzervatorskim uslovima. Obrazloženje

se zasniva na tvrdnji da postojeći zid nije prvobitno rješenje, odnosno da nije nastao u periodu izgradnje objekta. Međutim, ta činjenica sama po sebi nije dovoljan osnov za njegovu potpunu oblikovnu izmjenu.

U konzervatorskoj praksi činjenica da određeni element nije prvobitan ne znači nužno da nema vrijednost niti da ne predstavlja sastavni (integralni) dio kulturnog dobra. Kulturno dobro se ne vrednuje isključivo kroz stanje iz vremena nastanka, već i kroz slojeve koji su nastajali tokom njegovog istorijskog razvoja. Iz tog razloga, činjenica da pojedinačni kameni elementi nijesu od posebne vrijednosti ili da ih nije moguće ponovo ugraditi ne znači automatski da je opravdano mijenjati oblikovni karakter predmetne strane ograde. Vrijednost ovakvog elementa može se ogledati i u njegovom položaju, gabaritu, prostornoj ulozi i doprinosu formiranju zatečenog istorijskog sloja, te prostorne cjeline kulturnog dobra, a ne isključivo u vrijednosti materijala od kojeg je izveden.

Takođe, iz dostavljene dokumentacije ne proizilazi pouzdan fotografski, arhivski ili projektni dokaz da je predmetna strana ograde prema susjednom stambenom objektu istorijski bila oblikovana na način koji je predviđen projektom.

Shodno navedenom, nije bilo dovoljno dokazati da postojeće stanje nije prvobitno, već je bilo neophodno dokazati da je predloženo novo rješenje istorijski, dokumentaciono i konzervatorski utemeljeno, odnosno da postoje opravdani razlozi za odstupanje od izdatih konzervatorskih uslova. Dostavljena dokumentacija takvo obrazloženje ne pruža.

Iz navedenih razloga ostaje se pri ranije iznijetom stavu. Time se ne dovodi u pitanje potreba za rješavanjem statičkog stanja predmetnog zida, već činjenica da predloženo rješenje nije usklađeno sa izdatim konzervatorskim uslovima niti je u dovoljnoj mjeri stručno obrazloženo, posebno u dijelu koji se odnosi na izbor oblikovnosti, sistema gradnje i materijalizacije nove ograde.

Članom 103 stav 7 Zakona o zaštiti kulturnih dobara ("Sl.list Crne Gore" br. 49/10, 40/11, 44/17, 18/19, 84/24, 92/25), je propisano da saglasnost na konzervatorski projekat daje Uprava, na zahtjev vlasnika, odnosno držaoca kulturnog dobra, ili privrednog društva koje vrši reviziju tehničke dokumentacije, odnosno organa nadležnog za izdavanje građevinske dozvole.

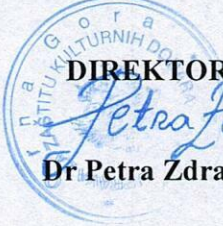
Članom 102 stav 1 i stav 2 istog Zakona je propisano da za izradu konzervatorskog projekta za sprovođenje konzervatorskih mjera na nepokretnom kulturnom dobru i na pokretnom kulturnom dobru, Uprava, na zahtjev vlasnika, odnosno držaoca kulturnog dobra, izdaje konzervatorske uslove, a izuzetno, za izradu konzervatorskog projekta za sprovođenje konzervatorskih mjera na nepokretnom kulturnom dobru za koje je neophodna prijava građenja, odnosno građevinska dozvola u skladu sa zakonom kojim se uređuje planiranje prostora i izgradnja objekata, Uprava, na zahtjev organa nadležnog za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova, izdaje konzervatorske uslove.

S tim u vezi, da bi određeni konzervatorski projekat dobio saglasnost Uprave za zaštitu kulturnih dobara isti mora biti izrađen u skladu sa prethodno izdatim konzervatorskim uslovima.

Dakle, imajući u vidu da predmetna projektna dokumentacija nije usklađena sa konzervatorskim uslovima (Rješenje broj UP/I-03-041/25-55/6 od 05.08.2025. godine), odnosno da nijesu otklonjene manjkavosti na koje je ukazano primjedbama u obavještenju ovog organa (broj UP/I-03-041/25-55/9 od 12.05.2026. godine), zaključuje se da nema osnova za davanje saglasnosti na istu.

Shodno izloženom, riješeno je kao u dispozitivu.

UPUTSTVO O PRAVNOJ ZAŠTITI: Protiv ovog rješenja ima se pravo žalbe Ministarstvu kulture i medija, u roku od 15 dana od dana prijema istog, a podnosi se preko ove Uprave.

DIREKTORICA
Petra Zdravković
Dr Petra Zdravković

Dostaviti:

- JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore;
- u spise predmeta.